

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder : Stichting Maatschappij van Weldadigheid
Activiteit : Herinrichting buitenruimte en verbouwing Huis van Weldadigheid
Locatie : Majoor van Swietenlaan 1A in Frederiksoord

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 januari 2027.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen Stichting Maatschappij van Weldadigheid voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 en lid 4 en artikel 3.10, lid 1a of b of c? van de Wnb waar het gaat om het opzettelijk verstoren en het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de boomkikker, kamsalamander en ringslang.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soort verleend.
- 1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- 1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder, haar rechtsopvolger(s) of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolger(s) blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichhouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar yth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer.

2. Specifieke voorschriften

- 2.1 Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan, kenmerk 20211031, d.d. 17 december 2021, opgesteld door Buro Bakker, behorend bij deze ontheffingsaanvraag en zover in deze ontheffing niet anders is aangegeven.

- 2.2 Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecooloog en in overleg met het bevoegd gezag/ toezichthouder en dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de in de aanvraag voorgestelde werkwijze.
- 2.3 De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologische werkprotocol dient ten alle tijden op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
- 2.4 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren en is beschikbaar voor inzage voor het bevoegd gezag.
- 2.5 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de huismus?, de boomkikker, de kamsalamander en de ringslang. Gezien de functie van het plangebied voor de boomkikker (overwinteringshabitat), voor kamsalamander (overwinteringshabitat) en voor de ringslang (overwinteringshabitat) lopen deze periodes voor deze soorten globaal van:
- Boomkikker: 1 oktober tot en met 15 maart
 - Kamsalamander: 1 november tot en met 1 maart
 - Ringslang: 1 oktober tot en met 15 maart
- Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de boomkikker, kamsalamander en de ringslang. De periode september - half oktober is de periode waarin de minste schade aan de soorten is te verwachten.
- 2.6. De struiken, het struweel, de ruigte en de hagen met daarin het aanwezige puin dient in september 2022 te worden verwijderd. De overige werkzaamheden kunnen daarna in oktober 2022 worden opgestart. Dan zijn de ringslangen en amfibieën in winterslaap. Hiermee wordt de kans op het doden of verwonden van individuen zoveel mogelijk verkleind. Het is dan niet nodig het terrein af te schermen.
- 2.7 De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, voor de overwinteringsplaatsen die verloren gaan in het plangebied, alternatieve overwinteringsplekken aan te leggen in de vorm van steenhopen, boomstronken en boomstammen, takkenbulten en houtrillen verschillend formaat conform Activiteitenplan inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid, d.d. 17 december 2021. Dit dient voor 1 april 2022 gerealiseerd te zijn.
- 2.8 Ruige bermen en stroken langs randen van het terrein dienen in stand gehouden te worden, gezien de trek van amfibieën over land naar overwinteringsplaatsen en deze dienen dan ook bereikbaar voor deze diersoorten te blijven.
- 2.9 De ontheffinghouder dient een broeihoop voor ringslangen aan te leggen in Wilhelminaord conform "Activiteitenplan inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid", d.d. 17 december 2021. Er dient regelmatig een nieuwe hoop te worden aangelegd. Na een tot enkele jaren is al het materiaal in de broeihoop namelijk verteerd en loopt de broei terug. Doordat ringslangen geschikte ei-afzetplaatsen lange tijd blijven bezoeken, dient de broeihoop op dezelfde plaats gehandhaafd te blijven. Werkzaamheden aan broeihopen dienen tussen midden april en eind mei uitgevoerd te worden of in oktober.
- 2.10 Er dient een nieuwe poel op ca. 700 m ten noordwesten van het plangebied gerealiseerd te worden, conform "Activiteitenplan inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid", d.d. 17 december 2021.

Het onderhoud van de poel dient opgenomen te worden in het reguliere onderhoudsprogramma van de terreinen van de stichting. De poel mag niet dicht groeien, dichtslibben of dat er grote vissen in terecht komen.

Tevens dienen de oevers onderhouden te worden, met name de noordelijke oever, om te voorkomen dat er verruiging en opslag plaatsvindt.

- 2.11 Voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen boomkijkers, kamsalamanders of ringslangen in de verblijfplaatsen aanwezig zijn.
- 2.12 Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de verblijfplaatsen ongeschikt te worden gemaakt onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Hierbij moet worden voorkomen dat verblijfplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden omdat de werkzaamheden pas na het betreffende voortplantings- of winterseizoen plaatsvinden. De planning moet uitsluiten dat t.g.v. het ongeschikt maken van een broed-, kraam-, paar- of winterseizoen voor een soort onnodig verloren gaat.

3. Overige voorschriften

- 3.1 Een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend dient ten minste aanwezig of betrokken te zijn op de volgende momenten:
 - a) Bij het ongeschikt maken dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, een ecologisch deskundige op het gebied van de aangetroffen beschermde soorten aanwezig te zijn;
 - b) Tijdens het aanbrengen van de alternatieve verblijfplaatsen op geschikte locaties dient een ecologisch deskundige op het gebied van de aangetroffen beschermde soorten ter plaats te zijn voor de begeleiding van de werkzaamheden;
 - c) Voorafgaand aan de kap van de bomen en/of verwijderen van andere begroeiing.
- 3.2 Ten aanzien van de schuilplaatsen van de huismussen, dienen aan de rand van het terrein ook enkele beukenhagen van ca. 1.70 m hoog behouden te blijven voor deze diersoort. Doordat de hagen zich op tenminste 50 meter van het museum bevinden, kunnen deze hagen niet de volledige functie van de te verwijderen struiken en hagen overnemen. Om te voorkomen dat er een negatief effect en overtreding van de Wet natuurbescherming optreedt, is het nodig om vooraf aan de herinrichting nieuwe schuilplaatsen te realiseren in de directe omgeving van het gebouw conform Activiteitenplan inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid, d.d. 17 december 2021. Deze schuilplaatsen dienen minimaal 1.70 m hoog te bedragen. In de huidige situatie zijn aan de zuidwestzijde van het museum al hagen aanwezig, maar deze zijn niet overal vitaal. Door deze hagen te behouden en dichter te maken, kan worden voldaan aan de vereisten van de huismus. Dit wordt gedaan door nieuwe beuken aan te planten (hoogte 1.50-2.00 m). Dit dient dan in het voorjaar van 2022 te worden uitgevoerd.
- 3.3 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

4. Zorgplicht

- 4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.

4.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen.

Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en/of alle te kappen bomen te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de deskundige.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Westerveld (digitaal)
- Buro Bakker (digitaal)

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 21 december 2021 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming (Wnb) van Stichting Maatschappij van Weldadigheid (hierna ontheffinghouder). De aanvraag heeft betrekking op de herinrichting van de buitenruimte en de verbouwing van Huis van Weldadigheid, gelegen in de gemeente Westerveld. De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in art. 3.5, lid 2 en 4 en art. 3.10, lid 1 van de Wnb voor de volgende soorten: huismus, boomkikker, kamsalamander en ringslang.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (Activiteitenplan inrichting buitenruimte huis van Weldadigheid, d.d. 17 december 2021).

2. Wettelijk kader

2.1 *Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern*

De boomkikker en kamsalamander zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en bijlage II bij het Verdrag van Bern en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5., lid 2, van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- Op grond van artikel 3.5., lid 4, van de Wnb is het verboden om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen en/of te vernielen.

Naast artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is ontheffing gevraagd voor artikel 3.5, lid 2, van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijk opzettelijke verstoring van de boomkikker en kamsalamander. Daarom is ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.5, lid 2, van de Wnb noodzakelijk.

2.2 Overige soorten

De ringslang is een beschermde inheemse soort als bedoeld in bijlage A van de Wnb en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.10 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.10, lid 1 sub b, van de Wnb is het verboden om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel A opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

2.3 Beoordelingsgronden ontheffing verlening

Op grond van artikel 1.10, lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.3, lid 4, artikel 3.8, lid 5 en artikel 3.10, lid 2 van de Wnb.

3. Overwegingen

De buitenruimte rondom het Huis van Weldadigheid in Frederiksoord wordt heringericht en het museum wordt uitgebreid. De werkzaamheden binnen het plangebied bestaan uit het aanleggen van parkeerplaatsen en het plaatsen van een kunstwerk. In de zomer van 2018 is een quickscan uitgevoerd op het terrein en in 2018 en 2019 heeft nader onderzoek naar verschillende soort(groep)en plaatsgevonden. Op basis van het definitieve ontwerp van de inrichting van de buitenruimte kunnen effecten op schuilplaatsen van huismussen, overwinteringsplaatsen van boomkikker en kamsalamander overwinteringsplaatsen en leefgebied van ringslangen niet worden uitgesloten. Dit betekent dat een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is aangevraagd voor het plangebied.

Uitgevoerd onderzoek

In de zomer van 2018 is een quickscan uitgevoerd op het terrein. Voor de quickscan is bronnenonderzoek en een veldbezoek (8 juni 2018) uitgevoerd. De conclusie van deze quickscan was dat

er nader onderzoek naar de volgende soorten of soortgroepen noodzakelijk was:

- Roofvogels
- Vleermuizen
- Eekhoorn
- Steenmarter
- Reptielen
- Amfibieën

De quickscan is gebaseerd op een ontwerp voor de herinrichting van de buitenruimte van april 2018. In dat ontwerp was de uitbreiding van de parkeermogelijkheden voorzien op een deel van het terrein van de voormalige gehandicapptentuin. Hiervoor zou een deel van de aanwezige houtopstand moeten worden gekapt. Voor alle soorten geldt dat er een bronnenonderzoek is uitgevoerd en veldonderzoek. Dit veldonderzoek is per soort of soortgroep verschillend in methodiek en frequentie. De besproken diersoorten of soortgroepen zijn ingedeeld naar beschermingsregime (Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en Nationaal beschermd).

Het bronnenonderzoek bestond uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Tevens zijn de kennisdocumenten van BIJ12 geraadpleegd.

Compensatie en mitigatie voor de aangetroffen beschermde soorten (boomkikker, kamsalamander, ringslang en huismus (enkel schuilplaatsen))

Boomkikker en kamsalamander

Voor de overwinteringsplaatsen die verloren gaan in het plangebied, worden alternatieve overwinteringsplekken aangelegd in de vorm van steenhopen, boomstronken en boomstammen, takkenbulten en houtrillen van verschillend formaat. Deze kunnen aan de randen van het plangebied, in de houtopstand die behouden blijft, en mogelijk op het oude terrein van de Tuinen Frederiksoord/De Fruithof, worden gerealiseerd.

Ruige bermen en stroken langs de randen van het terrein worden in stand gehouden, gezien de trek van amfibieën over land naar overwinteringsplaatsen en deze dienen dan ook bereikbaar voor deze diersoorten te blijven. Daarnaast is er een locatie gekozen voor de realisatie van een nieuwe poel voor o.a. de amfibieën op ca. 700 m ten noordwesten van het plangebied, conform Activiteitenplan inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid, d.d. 17 december 2021. Het onderhoud van de poel dient opgenomen te worden in het reguliere onderhoudsprogramma van de terreinen van de stichting. De poel mag niet dicht groeien of dichtslibben. Ook dient de aanwezigheid van grote vissoorten voorkomen te worden. Tevens dienen de oevers onderhouden te worden, met name de noordelijke oever, om te voorkomen dat er verruiging en opslag plaatsvindt.

Voor half maart 2022 worden in de voormalige gehandcaptentuin nieuwe overwinteringsplaatsen gerealiseerd. Hiertoe wordt een kuil gegraven met een doorsnede van ongeveer 4 meter en een diepte van 1 meter. Deze kuil mag niet vollopen met grondwater en wordt daarom desnoods opgehoogd met zand. De kuil wordt gevuld met puin. Het puin wordt afgedekt met een hoop veldkeien. Belangrijk is dat de steenhoop goed in de zon ligt.

Ringslang

De ontheffinghouder dient een broeihoop voor ringslangen aan te leggen in Wilhelminaord conform Activiteitenplan inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid, d.d. 17 december 2021. Er dient regelmatig een nieuwe hoop te worden aangelegd. Na één tot enkele jaren is al het materiaal in de broeihoop namelijk verteerd en loopt de broei terug. Doordat ringslangen geschikte ei-afzetplaatsen lange tijd blijven bezoeken, dient de broeihoop op dezelfde plaats gehandhaafd te blijven. Werkzaamheden aan broeihopen dienen tussen midden april en eind mei uitgevoerd te worden of in oktober.

Huismus

Ten aanzien van de schuilplaatsen van de huismussen, dienen aan de rand van het terrein ook enkele beukenhagen van ca. 1.70 m hoog behouden te blijven. Doordat de hagen zich op tenminste 50 meter van het museum bevinden, kunnen deze hagen niet de volledige functie van de te verwijderen struiken en hagen overnemen. Om te voorkomen dat er een negatief effect op de huismus en overtreding van de Wet natuurbescherming optreedt, is het nodig om voorafgaand aan de herinrichting nieuwe schuilplaatsen te realiseren in de directe omgeving van het gebouw conform Activiteitenplan inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid, d.d. 17 december 2021. Deze schuilplaatsen dienen minimaal 1.70 m hoog te zijn. In de huidige situatie zijn aan de zuidwestzijde van het museum al hagen aanwezig, maar deze zijn niet overal vitaal. Door deze hagen te behouden en dichter te maken, kan worden voldaan aan de vereisten van de huismus.

Dit wordt gedaan door nieuwe beuken aan te planten (hoogte 1.50-2.00 m). Dit dient dan in het voorjaar van 2022 te worden uitgevoerd.

Maatregelen voor en tijdens de werkzaamheden

De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de boomkikker, de kamsalamander en de ringslang.

Gezien de functie van het plangebied voor de boomkikker (overwinteringshabitat), voor kamsalamander (overwinteringshabitat) en voor de ringslang (overwinteringshabitat) lopen deze periodes voor deze soorten globaal van:

- Boomkikker: 1 oktober tot en met 15 maart
- Kamsalamander: 1 november tot en met 1 maart
- Ringslang: 1 oktober tot en met 15 maart

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de boomkikker, kamsalamander en de ringslang. De periode september - half oktober is de periode waarin de minste schade aan de soorten is te verwachten.

De struiken, het struweel, de ruigte en de hagen met daarin het aanwezige puin dient in september 2022 te worden verwijderd. De overige werkzaamheden kunnen daarna in oktober 2022 worden opgestart. Dan zijn de ringslangen en amfibieën in winterslaap. Hiermee wordt de kans op het doden of verwonden van individuen zoveel mogelijk verkleind. Het is dan niet nodig het terrein af te schermen. De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, voor de overwinteringsplaatsen die verloren gaan in het plangebied, alternatieve overwinteringsplekken aan te leggen in de vorm van steenhopen, boomstronken en boomstammen, takkenbulten en houtrillen van verschillend formaat conform Activiteitenplan inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid, d.d. 17 december 2021. Dit dient voor 1 april 2022 gerealiseerd te zijn.

Voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen boomkikkers, kamsalamanders of ringslangen in de verblijfplaatsen aanwezig zijn, alsmede dat er voorafgaand aan de werkzaamheden verblijfplaatsen ongeschikt worden gemaakt onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Hierbij moet worden voorkomen dat verblijfplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden omdat de werkzaamheden pas na het betreffende voortplantings- of winterseizoen plaatsvinden. De planning moet uitsluiten dat t.g.v. het ongeschikt maken van een broed-, kraam-, paar- of winterseizoen voor een soort onnodig verloren gaat.

3.1 Alternatievenafweging

Niet uitvoeren van herinrichting

Het niet herinrichten van de buitenruimte van het Huis van Weldadigheid is geen optie, omdat de huidige inrichting niet aan de huidige vereisten voldoet en niet goed past in het landschapsbeeld van Frederiksoord. De basis voor de herinrichting van het terrein van het Huis van Weldadigheid ligt in het weer beter zichtbaar maken van de ritmiek, de opzet en de orthogonale structuur van de kolonie. De huidige parkeerplaats is een dissonant in dat geheel. Het initiatief is een versterking van het landschap. De groene inrichting van het voorterrein versterkt het groene karakter van de straat en is een eigentijdse en opgeschaalde vertaling van een voortuin bij een gebouw, zoals vrijwel alle gebouwen in Frederiksoord dat hebben. De huidige parkeerplaats biedt onvoldoende ruimte op drukke dagen. Door de toekenning van de UNESCO Werelderfgoed status op 26 juli 2021 zal het aantal bezoekers verder toenemen. In de nieuwe situatie zullen touringcarbussen beter kunnen draaien, hetgeen een verbetering van de verkeersveiligheid oplevert. In de huidige situatie zijn 70 parkeerplaatsen aanwezig; in de nieuwe situatie komen er 104 beschikbaar.

Dankzij de herinrichting van het Huis van Weldadigheid kan ruimte worden geboden aan het kunstwerk dat is aangeboden door de provincie Drenthe als verjaardagscadeau voor de 200ste verjaardag van de Kolonie van Weldadigheid in Frederiksoord. In het plangebied ontbreekt momenteel een

geschikte locatie voor het kunstwerk. De gekozen locatie, aan de voorzijde van het museum, sluit aan bij de landschappelijke inrichting en de cultuurhistorie van Frederiksoord.

Alternatieve locaties

Een ontwerp voor herinrichting van de buitenruimte uit 2018 ging uit van realisatie van parkeerplaatsen in de houtopstand ten zuidwesten van het Huis van Weldadigheid. Hierdoor zou de aanwezige houtopstand moeten worden gekapt. Uit het nader onderzoek dat Buro Bakker in 2019 heeft uitgevoerd, bleek dat door dit alternatief dezelfde soorten zouden worden beïnvloed als door het huidige ontwerp. Echter, de omvang van de negatieve effecten was voor dit alternatief aanmerkelijk groter dan voor het huidige ontwerp. Binnen de houtopstand is namelijk een groot aantal potentieel overwinteringsplaatsen aanwezig voor boomkikker, kamsalamander en ringslang. Deze zijn bovendien veel gevarieerder en van betere kwaliteit dan de potentiële overwinteringsplaatsen in het plangebied. Het gebied functioneert ook als leefgebied voor de ringslang. De potentiële effecten op de betrokken soorten zijn dus groter indien het oude ontwerp zou worden gerealiseerd en de kans op negatieve effecten op de lokale populaties ook. Bovendien is de houtopstand broedgebied voor tal van bos- en tuinvogels en leefgebied voor kleine zoogdieren zoals muizen en egels. De algehele natuurwaarde van de houtopstand is dus veel hoger dan de natuurwaarde van het plangebied. Daarmee is het huidige ontwerp vanuit ecologisch oogpunt een beter alternatief dan het oude ontwerp + het is gebonden aan de huidige locatie? Dus de ontwikkelingen moeten wel rondom de huidige locatie plaatsvinden. Dat zou ik nog toevoegen.

Alternatieve uitvoering

Er wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde diersoorten doordat voorafgaand aan de werkzaamheden ruim wordt gecompenseerd c.q. gemitigeerd. Er wordt gewerkt buiten de kwetsbare periodes. Daarnaast krijgt het plangebied een ecologische plus, waarvan de lokale populaties diersoorten kunnen profiteren. + ongeschikt maken toch?

3.2 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten alsmede ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats alsmede in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied, genoemd in artikel 3.8, lid 5 sub b van de Wnb.

Onderbouwing wettelijke belangen

Sociale en economische belangen

De basis voor de herinrichting van het terrein van het Huis van Weldadigheid ligt in het wederom meer zichtbaar maken van de ritmiek, de opzet en de orthogonale structuur van de kolonie. De huidige parkeerplaats is een dissonant in dat geheel. De groene inrichting van het voorterrein versterkt het groene karakter van de straat en is een eigentijdse en opgeschaalde vertaling van een voortuin bij een gebouw, zoals vrijwel alle gebouwen in Frederiksoord dat hebben. Het voornemen is een versterking van het landschap. De UNESCO-werelderfgoed status zal een stimulans geven aan het gebied in het kader van toerisme, bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Tevens zal de status het aantrekkelijker maken voor andere partijen om in het gebied te investeren wat ten goede komt aan de economische ontwikkeling van de regio. In dat kader is het van belang dat de herinrichting van het terrein leidt tot meer parkeergelegenheid, zodat de toename van het aantal bezoekers kan worden opgevangen. De buitenruimte krijgt ook meer de uitstraling van een entree en daarmee kan het museum ook meer gaan functioneren als bezoekerscentrum voor het gebied en als een plek waarvandaan bezoekers hun bezoek vorm kunnen geven.

Ter bescherming van flora en fauna

Het huidige ontwerp van de herinrichting van de buitenruimte van het Huis van Weldadigheid gaat uit van de realisatie van parkeerplaatsen achter het museum.

De ecologische effecten van dit ontwerp zijn kleiner dan de effecten van het ontwerp uit 2018, dat uitging van realisatie van een parkeerterrein op de locatie van de houtopstand. Hiervoor hadden de daar aanwezige bomen en struiken grotendeels moeten worden gerooid en zouden de vele steen- en takkenhopen en andere overwinteringsplaatsen voor amfibieën en reptielen verdwijnen. Hierbij zou broedgebied van bos- en tuinvogels verdwijnen, evenals leefgebied voor kleine zoogdieren zoals egels, muizen en marterachtigen. Door te kiezen voor het huidige ontwerp wordt gekozen voor een ontwerp met veel beperktere negatieve effecten op beschermde soorten en aanpassing van een terrein met grotendeels beperkte natuurwaarde. Met de keuze voor dit ontwerp in plaats van het ontwerp uit 2018 worden effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk geminimaliseerd.

Als groene plus worden voortplantingsplaatsen gerealiseerd in Wilhelminaoord en Fredriksoord. Hiermee wordt bijgedragen aan behoud en uitbreiding van de lokale populaties van deze soorten en daarmee ook de gunstige staat van instandhouding.

In het kader van de ruimtelijke inrichting van gebieden

Er is sprake van een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij het terrein rond het Huis van Weldadigheid wordt heringericht ten behoeve van de realisatie van parkeerplaatsen en de plaatsing van een kunstwerk.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

3.3 *Staat van instandhouding*

Boomkikker

Landelijk wordt de staat van de instandhouding van de boomkikker beoordeeld als matig ongunstig c.q. ongunstig ontoereikend (Van Norren, 2019).

De boomkikker is zeldzaam in Drenthe. Uit de periode 1970-1989 zijn waarnemingen bekend uit negen kilometerhokken in Havelte, Gieten en in het Reestdal. In de periode 1990-2005 is de soort bekend uit 25 kilometerhokken. De soort heeft zich gehandhaafd in het Reestdal maar is verdwenen uit de omgeving van Gieten en uit Havelte. De soort is in 2000 geïntroduceerd in Vledder en heeft zich hier sterk uitgebreid. Hier bevindt zich een vitale populatie. De enige min of meer natuurlijke populatie van de boomkikker in Drenthe bevindt zich in het Reestdal, in de omgeving van Rabbinge. De aanwezige populatie is klein en niet vitaal (Van Uchelen, 2010). Op basis hiervan beoordelen we de staat van instandhouding in Drenthe als matig ongunstig.

De lokale staat van instandhouding in de omgeving van Frederiksoord is gunstig. De aanwezige populatie is vitaal en de verspreiding van de soort neemt toe (Van Uchelen (red.), 2010).

Kamsalamander

De kamsalamander komt van oorsprong voor in alle provincies, met uitzondering van Flevoland.

Ondanks een lichte achteruitgang die al door een inventarisatie effect kan worden veroorzaakt, wordt de situatie als “gunstig” beoordeeld. De verspreiding van de kamsalamander kent een stabiele trend. De landelijke staat van instandhouding van de kamsalamander is als ongunstig – ontoereikend beoordeeld, vooral op basis van het toekomstperspectief (Van Norren, (2019)). Uitbreiding van virussen en schimmelziektes en vestiging van vissen in voortplantingswateren worden als bedreigingen beschouwd. De kamsalamander is in Drenthe niet bedreigd en komt binnen de huidige verspreidingskernen vrij algemeen voor. De soort profiteert van aanleg van poelen en het herstel van kleine landschapselementen. Een knelpunt voor de soort is het ongeschikt raken van poelen door gebrek aan onderhoud. De aanleg van poelen is goed geregeld, maar het onderhoud vaak niet. Op geïsoleerde plekken in het agrarisch gebied zal de soort uiteindelijk verdwijnen. Andere knelpunten worden gevormd door toename van infrastructuur, toename van fietsrecreatie waarbij het risico bestaat dat kamsalamanders worden aangereden (Van Uchelen, 2010). Op basis van de beschikbare informatie wordt de provinciale staat van instandhouding als gunstig beoordeeld. Gemeente Westerveld is het belangrijkste bolwerk van de kamsalamander binnen Drenthe. De lokale staat van instandhouding is gunstig.

Ringslang

De belangrijkste populaties bevinden zich in Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Overijssel, Drenthe en Friesland. De langjarige trend in aantallen van de soort is stabiel (laatste 10 jaar onzeker). De langjarige trend in verspreiding is stabiel (www.ravon.nl, geraadpleegd september 2021). Gezien de stabiele trends wordt de landelijke staat van instandhouding als gunstig ingeschat. Ook in het document “Staat van instandhouding Gelderland; Factsheets voor 24 soorten” (Van Norren, 2019) is de landelijke staat van instandhouding van de ringslang recent als gunstig beoordeeld. De verspreiding van de ringslang in Drenthe is echter wel afgenomen. In de periode 1970-1989 is de soort gemeld uit 266 km-hokken en in de periode 1990-2009 uit 261 km-hokken. Inmiddels is de soort voornamelijk beperkt tot de natuurgebieden. De belangrijkste leefgebieden bevinden zich langs de Fries-Drentse grens (Van Uchelen, 2010). Op basis van deze informatie schatten we de provinciale staat van instandhouding als matig ongunstig. In de omgeving van Frederiksoord laat de ringslang een vergelijkbaar beeld zien in de verspreiding. De gemeente Westerveld is een belangrijk verspreidingsgebied binnen Drenthe, maar de soort komt vooral in de natuurgebieden voor en is (deels) verdwenen uit het overige landelijke gebied (Van Uchelen, 2010). Op basis hiervan beoordelen we de lokale staat van instandhouding ook als matig ongunstig.

De werkzaamheden zullen lokaal niet leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de soorten zoals hierboven genoemd. Daarnaast krijgt het plangebied en de omgeving van het plangebied een ecologische plus voor de soorten conform “Activiteitenplan inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid”, d.d. 17 december 2021, waardoor de lokale staat van instandhouding van de genoemde soorten niet verslechtert, maar juist de verwachting is dat de staat van instandhouding er gunstiger van wordt.

3.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels.

Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Echter, dit kan in de praktijk per vogelsoort en per individu verschillen. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.